

NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG GIẢNG DẠY MÔN TRIẾT HỌC MÁC - LÊNIN Ở TRƯỜNG ĐẠI HỌC CÔNG NGHIỆP VIỆT - HUNG TRONG ĐIỀU KIỆN CHUYỂN ĐỔI SỐ HIỆN NAY

Trần Thanh Hà

Khoa Lý luận chính trị, Trường Đại học công nghiệp Việt-Hung

Tóm tắt: Nâng cao chất lượng giảng dạy môn Triết học Mác - Lênin ở Trường Đại học Công nghiệp Việt - Hung trong điều kiện chuyển đổi số hiện nay là việc áp dụng các phương pháp và công nghệ tiên tiến để cải thiện hiệu quả và sự hấp dẫn của quá trình dạy và học môn Triết học Mác - Lênin. Bài viết chỉ ra những thuận lợi, thách thức và giải pháp nâng cao chất lượng giảng dạy môn Triết học Mác - Lênin ở Trường Đại học Công nghiệp Việt -Hung trong điều kiện chuyển đổi số hiện nay.

Từ khóa: Nâng cao chất lượng giảng dạy; môn Triết học Mác -Lênin; Trường Đại học Công nghiệp Việt -Hung; chuyển đổi số.

IMPROVING THE QUALITY OF TEACHING MARXIST-LENINIST PHILOSOPHY AT THE VIETNAM-HUNG UNIVERSITY OF INDUSTRY IN THE CURRENT DIGITAL TRANSFORMATION CONDITIONS

Tran Thanh Ha

Faculty of Political Theory, Vietnam-Hungary University of Industry

Abstract: Improving the quality of teaching Marxist-Leninist Philosophy at the Vietnam-Hung University of Industry in the current digital transformation conditions is the application of advanced methods and technologies to improve the effectiveness and attractiveness of the teaching and learning process of Marxist-Leninist Philosophy. The article points out the advantages, challenges and solutions to improve the quality of teaching Marxist-Leninist Philosophy at the Vietnam-Hung University of Industry in the current digital transformation conditions.

Keywords: Improving the quality of teaching; Marxist-Leninist Philosophy; Vietnam-Hung University of Industry; digital transformation.

Nhận bài: 20/02/2025

Phản biện: 23/03/2025

Duyệt đăng: 28/03/2025

I. ĐẶT VẤN ĐỀ

Triết học Mác -Lênin là môn học có vai trò rất quan trọng trong chương trình đào tạo ở Nhà trường, nhằm trang bị thế giới quan, phương pháp luận khoa học, định hướng đúng đắn cho nhận thức các môn học khác và hoạt động thực tiễn của các đối tượng sinh viên.

Nâng cao chất lượng giảng dạy Triết học Mác -Lênin ở Trường Đại học Công nghiệp Việt -Hung trong điều kiện chuyển đổi số hiện nay được hiểu là tổng thể các tác động làm đổi mới quá trình chuẩn bị và thực hành giảng dạy Triết học Mác -Lênin trên cơ sở nắm bắt kịp thời, tận dụng có hiệu quả những cơ hội, làm chuyển biến căn bản, mạnh mẽ về chất lượng, hiệu quả giảng dạy môn học, đáp ứng mục tiêu, yêu cầu đào tạo của từng đối tượng đào tạo. Trong giảng dạy Triết học Mác -Lênin, đòi hỏi giảng viên cần phải có vốn tri thức phong phú về tự nhiên, xã hội và tư duy. Sự phát triển mạnh mẽ của Internet giúp cho giảng viên, sinh viên có điều kiện thuận lợi trong việc tiếp cận với hệ thống tri thức khổng lồ về tự nhiên, xã hội và tư duy ở trong nước và trên thế giới, với nhiều cách tiếp cận khác nhau liên quan đến các nguyên

lý, phạm trù, quy luật của chủ nghĩa duy vật biện chứng. Sự kết nối với hệ thống dữ liệu phong phú nhờ chuyển đổi số giúp cung cấp hệ thống luận cứ, luận chứng phục vụ cho việc phân tích, giảng giải, chứng minh các luận điểm, nguyên lý, quy luật, phạm trù của Triết học Mác -Lênin.

II. NỘI DUNG NGHIÊN CỨU

Trong điều kiện chuyển đổi số, giảng viên thuận lợi trong tiếp cận, khai thác kho tàng thông tin đáp ứng cho nhu cầu khám phá tri thức để đưa vào bài giảng, nâng cao chất lượng giảng dạy chủ nghĩa duy vật biện chứng. Bên cạnh những thuận lợi, hiện nay, điều kiện chuyển đổi số cũng đặt ra những thách thức đối với bản thân giảng viên đảm nhiệm giảng dạy Triết học Mác -Lênin ở Trường Đại học Công nghiệp Việt -Hung. Giảng viên sẽ bị tụt hậu nếu không quan tâm, nghiên cứu, luận giải những vấn đề mới mà chuyển đổi số đem lại như mối quan hệ giữa người và rôbot tích hợp trí tuệ nhân tạo (AI); giữa nhận thức của con người với việc tự học tập của máy móc; giữa thế giới thực và thế giới ảo; những quy luật mới của thế giới vi mô và vĩ mô; công nghệ in 3D trong các lĩnh vực, đặc

biệt là lĩnh vực sinh học; mật mã di truyền, chỉnh sửa mã gen để chữa các bệnh di truyền; v.v.. Điều kiện chuyển đổi số đặt ra yêu cầu đối với giảng viên phải có phong kiến thức sâu, rộng, cập nhật về chuyên ngành, có khả năng khái quát, định hướng nghiên cứu, vận dụng cao, nếu không chú trọng khai thác, sử dụng các phần mềm, công cụ hỗ trợ giảng dạy, phương pháp dạy học hiện đại, dạy học đảo chiều tạo sự lôi cuốn, hấp dẫn, kích thích tư duy năng động, tích cực, sáng tạo của người học. Cùng với đó, nguồn tài liệu trên Internet rất đa dạng, phong phú, với nhiều cách tiếp cận khác nhau, cả chính thống và không chính thống, vấn đề này đặt ra yêu cầu cao, sự thận trọng cho giảng viên trong việc lựa chọn tài liệu nghiên cứu đưa vào giảng dạy đảm bảo đúng hướng, hiệu quả.

Để nâng cao chất lượng giảng dạy Triết học Mác -Lênin ở Trường Đại học Công nghiệp Việt -Hung trong điều kiện chuyển đổi số hiện nay, cần thực hiện tốt một số nội dung sau:

Một là, thường xuyên coi trọng phát triển thế giới quan duy vật, phương pháp luận biện chứng, đổi mới phương pháp giảng dạy theo hướng phát huy tính tích cực sáng tạo cho người học trong điều kiện chuyển đổi số

Trong điều kiện chuyển đổi số mạnh mẽ hiện nay cùng với xu thế toàn cầu hóa đã tạo ra sự thay đổi căn bản trong mọi hoạt động của con người. Bên cạnh đó, xu thế này cũng tác động nhiều chiều, cả tích cực và tiêu cực đến mọi đối tượng, trong đó có các đối tượng đào tạo tại Nhà trường. Hiện nay, sự tác động của mặt trái của toàn cầu hóa chính là việc các thế lực thù địch, phần tử phản động, cơ hội chính trị dưới rất nhiều lớp vỏ nguy trang khác nhau không ngừng lợi dụng các diễn đàn truyền thông, mạng xã hội để xuyên tạc, chống phá nền tảng tư tưởng của Đảng, Nhà nước xã hội chủ nghĩa, thành quả cách mạng của nhân dân. Việc nâng cao chất lượng giảng dạy Triết học Mác -Lênin chính là việc tập trung phát triển thế giới quan duy vật, phương pháp luận biện chứng, định hướng đúng đắn cho nhận thức và thực tiễn của sinh viên. Tận dụng kho tàng tri thức phong phú do điều kiện chuyển đổi số để giảng viên trong giảng dạy có những minh chứng, lập luận để trang bị, bồi dưỡng thế giới quan, phương pháp luận khoa học, giúp cho các đối tượng đào tạo ở Nhà trường nâng cao niềm tin cách mạng, lý tưởng cộng sản chủ nghĩa, tạo nền tảng tinh thần, định hướng đúng đắn trước sự tác động đa chiều của toàn cầu hóa, hội nhập quốc tế hiện nay. Trong giảng dạy Triết học Mác -Lênin, giảng viên cần chú ý lồng ghép quan điểm đấu tranh với những

luận điệu sai trái phản động, giúp người học tỉnh táo, nhạy bén nhận diện, giữ vững lập trường chính trị tư tưởng trước tác động của luồng thông tin đa dạng do điều kiện chuyển đổi số mang lại.

Hai là, thường xuyên bám sát, tận dụng lợi thế trong điều kiện chuyển đổi số để khai thác tài liệu, cập nhật và xử lý thông tin, thiết kế bài giảng Triết học Mác -Lênin phù hợp với từng đối tượng đào tạo

Trong điều kiện chuyển đổi số thì nghiên cứu tài liệu, xử lý thông tin và soạn bài giảng là hai bước then chốt trong nâng cao chất lượng giảng dạy Triết học Mác -Lênin hiện nay. Chuẩn bị bài giảng Triết học Mác -Lênin phải chu đáo, đúng quy cách, quy trình. Quy trình chuẩn bị một bài giảng Triết học Mác -Lênin phải tuân thủ năm bước cơ bản: Nghiên cứu tổng quát vị trí của bài giảng và đối tượng sinh viên; khai thác, nghiên cứu tài liệu, xử lý thông tin; soạn bài giảng; thông qua và phê duyệt bài giảng; thực luyện và hoàn thiện bài giảng. Sau khi nghiên cứu tổng quát vị trí bài giảng và đối tượng sinh viên, nắm vững chuẩn đầu ra môn học, từng chuyên đề, giảng viên phải chủ động lựa chọn, khai thác tài liệu, thu thập thông tin. Xác định được hệ thống tài liệu bắt buộc và tài liệu tham khảo, gồm: Giáo trình, tài liệu dạy học, tác phẩm triết học của C.Mác, Ph.Ăngghen, V.I.Lênin, tư tưởng triết học Hồ Chí Minh, văn kiện của Đảng, sách chuyên khảo, tham khảo, bài viết, công trình khoa học đã công bố, v.v.. Hiện nay, trong điều kiện chuyển đổi số, khi giảng viên chú ý tận dụng không gian số sẽ rất thuận lợi để khai thác, cập nhật, bổ sung tài liệu phục vụ bài giảng.

Sau khi nghiên cứu tài liệu, xử lý thông tin, giảng viên giảng dạy Triết học Mác -Lênin tiến hành thiết kế, biên soạn bài giảng. Hiện nay, Trường Đại học Công nghiệp Việt -Hung đang đổi mới phương pháp giảng dạy theo hướng giảng chuyên đề, nâng cao chất lượng bài giảng, nhấn mạnh vai trò thiết kế bài giảng của giảng viên. Trước hệ thống tài liệu, thông tin rất phong phú chuyển đổi số đem lại, trên cơ sở nắm chắc đối tượng sinh viên, giảng viên phải thiết kế bài giảng chuyên đề. Thiết kế một bài giảng chuyên đề môn Triết học Mác -Lênin phải có được những đặc trưng cơ bản. Xác định rõ mục tiêu của bài giảng nhằm trang bị, bổ sung, bồi dưỡng kiến thức chuyên sâu, cập nhật và mở ra hướng nghiên cứu mới về vật chất, ý thức, mối quan hệ vật chất và ý thức, các nguyên lý, quy luật, phạm trù của phép biện chứng duy vật, lý luận nhận thức mácxít, hướng tới phát triển toàn diện tri thức, kỹ năng và tư tưởng của người học; nội dung từng chuyên đề

có cấu trúc tương đối trọn vẹn, độc lập, mang tính tổng hợp, khái quát cao; có sự kết hợp giữa phương pháp giảng dạy tích cực và phương pháp nghiên cứu khoa học phù hợp với đặc điểm tri thức triết học. Thiết kế bài giảng phải xác định rõ trọng tâm, trọng điểm. Thiết kế được nhiều tình huống dẫn dắt, kích thích tính chủ động, sáng tạo của người học. Bài giảng phải xác định phương pháp, phương tiện, địa điểm và hoạt động sau bài giảng.

Ba là, giảng viên cần thường xuyên coi trọng tự bồi dưỡng, nâng cao kỹ năng, trình độ ứng dụng công nghệ thông tin vào giảng dạy

Hiện nay, trong điều kiện chuyển đổi số, chất lượng giảng dạy của giảng viên có quan hệ chặt chẽ đến kỹ năng, trình độ ứng dụng công nghệ thông tin vào giảng dạy của đội ngũ giảng viên. Trước yêu cầu của quá trình chuyển đổi số đòi hỏi phải nâng cao kỹ năng, trình độ sử dụng công nghệ của giảng viên như là điều kiện tiên quyết, quyết định chất lượng, hiệu quả quá trình đổi mới, nâng cao chất lượng giảng dạy. Chính vì vậy, giảng viên cần đặc biệt coi trọng việc tự học tập, tự bồi dưỡng kỹ năng, trình độ sử dụng công nghệ của mình, nhất là kỹ năng làm chủ công nghệ thông tin, khả năng khai thác, làm việc trên môi trường mạng, năng lực tổ chức dạy học trong điều kiện chuyển đổi số hiện nay.

Giảng viên cần thường xuyên nâng cao trình độ ngoại ngữ, công nghệ thông tin để có khả năng khai thác cả tài liệu trong nước và nước ngoài, từ đó cung cấp cho sinh viên nhiều hướng tiếp cận trong giải quyết một vấn đề. Tập trung khai thác những thông tin trên mạng Internet liên quan đến bài giảng. Tài liệu, thông tin tìm kiếm trên mạng phải có độ tin cậy, đăng ở các trang web chính thống, tạp chí có uy tín, có trích nguồn rõ ràng. Cập nhật được những thông tin mới nhất liên quan đến nguyên lý, phạm trù, quy luật của Triết học Mác - Lênin cần trình bày. Trong quá trình nghiên cứu tài liệu, chọn lọc thông tin cần có ghi chép tóm tắt các nội dung có liên quan đến bài giảng; thu thập những luận cứ, luận chứng khoa học, cập nhật để đưa vào bài giảng.

Bốn là, nắm chắc và sử dụng kết hợp nhiều phương pháp, phương tiện dạy học hiện đại tạo

sự lôi cuốn, hấp dẫn, kích thích tính chủ động, sáng tạo của sinh viên trong học tập Triết học Mác - Lênin

Giảng viên trong giảng dạy triết học nói chung, môn học Triết học Mác - Lênin nói riêng thường sử dụng tổng hợp nhiều phương pháp trong nhóm phương pháp dạy học dùng ngôn ngữ như: phương pháp thuyết trình, đàm thoại, sử dụng sách và tài liệu học tập, phương pháp dạy học đảo chiều. Do vậy, giảng viên cần chủ động định hướng nghiên cứu cho sinh viên, hướng dẫn cách thức khai thác, lĩnh hội các nội dung học tập từ sách, báo, mạng internet và các tài liệu học tập khác, xác định rõ đọc sách gì, ở đâu, phương pháp đọc như thế nào.

Trong giảng dạy Triết học Mác - Lênin ở Trường Đại học Công nghiệp Việt – Hung hiện nay, giảng viên cần phải nắm chắc và sử dụng hiệu quả nhóm phương pháp giảng bài trực quan thông qua các phương tiện kỹ thuật nghe, nhìn hiện đại mà chuyển đổi số đem lại như: Phim, ảnh, âm thanh, máy chiếu, v.v.. Đây là phương pháp có thể huy động được nhiều giác quan của sinh viên trong tham gia tri giác tài liệu, tri thức môn học Triết học Mác - Lênin thương là trừu tượng, khô cứng; kích thích sự hứng thú, phát triển năng lực quan sát và óc tò mò khoa học của sinh viên; tạo điều kiện để sinh viên liên hệ giữa lý luận với thực tiễn, các phạm trù, nguyên lý, quy luật của Triết học Mác - Lênin với thực tiễn công tác nhiệm vụ sau khi ra trường; góp phần xây dựng niềm tin khoa học vào con đường đi lên chủ nghĩa xã hội ở Việt Nam, thắng lợi sự nghiệp đổi mới đất nước.

III. KẾT LUẬN

Việc nâng cao chất lượng giảng dạy môn Triết học Mác - Lênin trong điều kiện chuyển đổi số là một quá trình đòi hỏi sự nỗ lực và quyết tâm của toàn thể cán bộ, giảng viên và sinh viên Trường Đại học Công nghiệp Việt - Hung. Với sự đổi mới về phương pháp giảng dạy, ứng dụng hiệu quả công nghệ số và xây dựng môi trường học tập số hóa, chúng ta có thể tạo ra một môi trường học tập Triết học Mác - Lênin sinh động, hấp dẫn và hiệu quả, góp phần đào tạo ra những thế hệ sinh viên có tư duy phân biện, năng động và sáng tạo, đáp ứng yêu cầu của xã hội trong thời đại mới.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Nghị quyết số 52-NQ/TW ngày 27/9/2019 của Bộ Chính trị về một số chủ trương, chính sách chủ động tham gia cuộc Cách mạng công nghiệp lần thứ tư, Hà Nội.
2. Đảng Cộng Sản Việt Nam, Nghị quyết số 29- NQ/TW ngày 04/11/2013 về đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo, đáp ứng yêu cầu công nghiệp hóa, hiện đại hóa trong điều kiện kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa và hội nhập quốc tế, Hà Nội.
3. Thủ tướng Chính phủ, Quyết định số 745/QĐ-TTg, ngày 03-6-2020, phê duyệt “Chương trình “Chuyển đổi số quốc gia đến năm 2025, định hướng đến năm 2030”.